

Specijalna knjižnica Poliklinike SUVAG: specifičnosti poslovanja u modernom okruženju

---

Crnjac, Ivan

Source / Izvornik: **Verbotonalni razgovori, 2021, 155 - 164**

Book chapter / Poglavlje u knjizi

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:257:627881>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

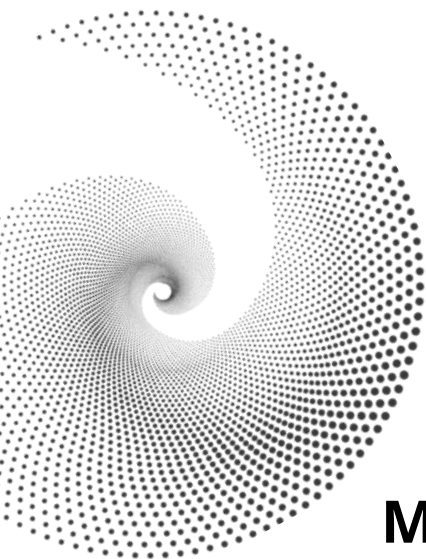
Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**

Repository / Repozitorij:

[SUVAG Polyclinic Repository](#)

SPECIJALNA KNJIŽNICA POLIKLINIKE SUVAG: SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA U MODERNOM OKRUŽENJU

Ivan Crnjac

Cilj je ovoga rada prikazati procese modernog knjižničnog poslovanja u knjižnici Poliklinike SUVAG. Svrha je rada da se prikazom i analizom nekih ključnih segmenata knjižničnog poslovanja i upravljanja istakne važnost i uloga koju specijalna knjižnica ima za razvoj i afirmaciju ustanove u kojoj djeluje.

Knjižnica Poliklinike za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG specijalna je knjižnica koja od svojih početaka djeluje u sastavu Odjela za istraživanje i razvoj. Osnovana je 1987. godine. U upisniku knjižnica Nacionalne i sveučilišne knjižnice upisana je kao specijalna knjižnica s datumom upisa 14. prosinca 1998. g. Poliklinika SUVAG je zdravstvena ustanova registrirana za sljedeće djelatnosti: znanstveno-istraživačku djelatnost po načelima verbotonalnog sistema; provođenje stručnog usavršavanja za primjenu verbotonalne metode u zemlji i inozemstvu; učenje jezika i obrazovanje odraslih u cilju unapređenja verbotonalne teorije i prakse; specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti fizikalne medicine i rehabilitacije, neurologije, otorinolaringologije, pedijatrije i psihijatrije (koja uključuje dijagnostičku obradu i medicinsku rehabilitaciju uz primjenu verbotonalne metode), kao i odgoj i obrazovanje djece oštećena sluha i/ili govora uz primjenu verbotonalne metode. Kako u svom sastavu ima i osnovnu školu, knjižnica u jednom svom manjem dijelu obavlja funkcije i zadatke školske knjižnice, sukladno čl. 8 Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. No, bez obzira na tu dvojnost uloge koju obavlja zbog posebnosti same ustanove, poslovanje knjižnice uvijek je više bilo usmjereno na znanstvenu djelatnost ustanove. Knjižnica je smještena na dvije lokacije: u središnjoj zgradi gdje je smješten veći dio fonda i u zgradi Odjela medicinske dijagnostike u kojoj je smještena građa

koja obuhvaća područje psihologije i medicine te u kojoj knjižničar provodi dio radnog vremena utvrđenog rasporedom.

Knjižnica ima više zbirke: zbirku referentne literature, zbirku periodike, zbirku verbotonalne edukacije i zbirku ocjenskih radova. Zbirka verbotonalne edukacije, koja obuhvaća literaturu usko vezanu uz verbotonalnu metodu, stvarana je desetljećima i ima posebnu vrijednost jer je sačinjavaju publikacije tiskane uglavnom za internu upotrebu, tako da spomenuta izdanja nisu bila dostupna široj javnosti te se stoga većina ovih djela može pronaći samo u knjižnici Poliklinike SUVAG. Fond knjižnice usmjeren je na potrebe znanstvenog osoblja ustanove, stručnih zaposlenika i polaznika Osnovne škole Poliklinike SUVAG.

Knjižnični je fond Poliklinike SUVAG raznolik i u njemu se mogu pronaći najznačajniji tiskani zapisi o verbotonalnom sistemu i verbotonalnoj metodi. Uz već spomenute vrijedne i rijetke publikacije koje je izdala Poliklinika SUVAG (prije Centar SUVAG), u knjižnici je moguće pronaći značajne serijske publikacije iz povijesti Poliklinike SUVAG. Tako se u knjižnici mogu naći svi sveščići časopisa SUVAG, punog naslova „SUVAG: časopis za teoriju i primjenu verbotonalnog sistema“, koji je kontinuirao izlaziti od 1988. do 1995. g., s time da je izdan i jedan sveščić u 2004. g. nakon gotovo desetogodišnje stanke u izlaženju. U knjižnici su pohranjeni i uvezani svi volumeni časopisa „Verbotonalni razgovori“, koji je, s prekidima, izlazio od 1995. do 2005. g. „Verbotonalni razgovori“ interni su časopis koji čine radovi koje su pisali znanstvenici i stručnjaci Poliklinike slobodnijom formom i nešto izmijenjenom strukturom u odnosu na članke objavljene u tradicionalnom znanstveno-stručnom časopisu, a nastajali su kao dio svakodnevnog rada i suradnje unutar ustanove. Časopis je služio za unutarnju uporabu. U knjižnici su pohranjeni i svi sveščići listova učenika Centra SUVAG (ZDRAVO) i Osnovne škole Poliklinike SUVAG (CMOK), koji su vrijedan pokazatelj obrazovnog i rehabilitacijskog rada verbotonalnih učitelja i rehabilitatora s djecom oštećena sluha i/ili govora.

Poliklinika SUVAG je i znanstvena ustanova upisana u Upisnik znanstvenih organizacija. Kao dionik u znanosti i kao ustanova koja obavlja znanstveno-istraživačku djelatnost, na temelju tog statusa knjižnica ustanove ima pristup relevantnim bazama podataka namijenjenih znanstvenicima u visokom obrazovanju i znanosti te kao takva može koristiti pogodnosti vezane uz djelatnosti Sveučilišnog računalnog centra (SRCE), primjerice, upotrebljavati infrastrukturu za održavanje i uspostavu institucijskih repozitorija.

Specijalna knjižnica, uz zakonske uvjete koje treba ispuniti sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019) te automatizirano poslovanje, koje je *conditio sine qua non* uspješnog i suvremenog funkcioniranja u modernom poslovanju, svojim korisnicima mora pružati širok raspon usluga i istovremeno biti administrativna i stručna podrška znanstveno-istraživačkim aktivnostima u ustanovi. Prošla su vremena kada je knjižnica bila tek tiho mjesto za studijski rad i prostor za deponiranje knjiga. Moderna je knjižnica svoje poslovanje, sukladno svjetskim knjižničarskim trendovima, preusmjerila na daljinski pristup umjesto na posjedova-

nje. Provjeravati kataloge i biltene prinova već dugo nije potrebno fizičkim dolaskom u knjižnicu, već su spomenuti alati dostupni na službenoj mrežnoj stranici knjižnice te se tako mogu pretražiti u svakom trenutku s bilo kojeg mjesta. Aktivnosti usmjerene na boljitak i promidžbu knjižnice i njezinih usluga u Poliklinici SUVAG promatraju se i doživljavaju kao izazov i prilika su za profesionalnu afirmaciju.

Uloga i važnost specijalne knjižnice

Hrvatski standardi za specijalne knjižnice (1992) definiraju specijalne knjižnice kao stručne organizacijske jedinice u sklopu javnih, mješovitih i privatnih poduzeća te obrazovnih i kulturnih, zdravstvenih, pravosudnih i drugih ustanova koje zadovoljavaju potrebe za knjižničnom građom i obavijestima, u prvom redu članova matične ustanove te pomažu korisnicima u stručnom i istraživačkom radu. Specijalne knjižnice vrlo su raznorodne i uglavnom su u sastavu svojih matičnih ustanova, bilo kao samostalne ustrojbene jedinice ili u sastavu određenog odjela/službe unutar ustanove (Kesegić i Martek, 2014). Specijalne knjižnice pokrivaju potrebu za specifičnom literaturom iz područja znanstvenog područja u kojemu djeluje ustanova. Knjižnica Poliklinike SUVAG svojim znanstvenicima i stručnjacima nabavlja literaturu iz područja biomedicine i zdravstva, društvenih znanosti (psihologije, logopedije, pedagogije), humanističkih znanosti (lingvistike) te iz područja interdisciplinarnih znanosti. Uloga knjižničara u pomoći pri pronalaženju recentne i relevantne literature vrlo je bitna za znanstvenike i stručnjake ustanove, što se posebno ogleda u fazi pisanja/izrade znanstvenih i stručnih radova. Tematska pretraživanja te upućivanje na relevantne izvore podataka dostupne znanstvenicima putem baza podataka svakako su bitan čimbenik koji olakšava posao znanstvenicima te u konačnici dovodi do publiciranja radova. Isto tako, bitno je naglasiti pomoć koju knjižničar pruža vezano uz ispravno citiranje izvora u bibliografiji.

Murray (2016) ističe specifičnosti specijalnih knjižnica koje su različite od ostalih vrsta knjižnica, no upućuje na važnost praćenja suvremenih trendova u knjižničarstvu primjenjivih na sve vrste knjižnica. Transformacija i razvoj specijalnih knjižnica predstavlja niz mogućnosti za informacijske stručnjake - knjižničare. Posebno je to izraženo ne samo u promjenama knjižničnog poslovanja i diseminaciji informacija nego i u očekivanjima korisnika. Čitav je taj transformacijski proces izazov, ali i prilika.

Specijalne knjižnice razlikuju se ovisno o svojim karakteristikama, veličini te u odnosu na položaj u svojoj matičnoj organizaciji (Khan i Parven, 2020). Neke specijalne knjižnice tako su itekako vidljive i prepoznate u svojoj matičnoj ustanovi i svojim aktivnostima značajno doprinose ustanovi unutar koje djeluju.

Udruženje za specijalne knjižnice (SLA) osmislilo je 2016. g. popis kompetencija za informacijske stručnjake iz 21. stoljeća (Shumaker i sur., 2016). Ključne kompe-

tencije obuhvaćaju: usluge informiranja i znanja; poznavanje sustava i tehnologije informiranja i znanja; informacijske resurse i resurse znanja; kompetencije prikupljanja i analize informacija i podataka; organizaciju podataka, sredstava informiranja i znanja te informacijsku etiku. Ostale, popratne kompetencije uključuju: sposobnosti kritičkog razmišljanja, inicijativu, prilagodljivost, fleksibilnost, kreativnost, inovacije i vještine rješavanja problema, komunikacijske vještine itd. Sve te kompetencije izrazito su važne za profesionalni razvoj. Valja spomenuti kako je razvoj profesionalnih kompetencija i kontinuirano stručno usavršavanje knjižničara jedan od osnovnih preduvjeta u razvoju knjižničnih usluga.

Hrvatska znanstvena bibliografija - CROSKI

Hrvatska znanstvena bibliografija CROSKI ima već dugu povijest i hvalevrijedan je hrvatski bibliografski projekt. CROSKI, koji na jednom mjestu okuplja cjelovitu i sveobuhvatnu znanstvenu publicistiku hrvatskih istraživača, prijavljen je 1996. kao projekt koji je odobrilo tadašnje Ministarstvo znanosti i tehnologije. U funkciji je od 1997. CROSKI je razvijen od strane Centra za znanstvene informacije Instituta Ruđer Bošković, koji ga održava i razvija. Uloga visokoškolskih i specijalnih knjižničara u izgradnji, nadogradnji i oplemenjivanju CROSKI-ja prepoznata je u spomenutom Centru za znanstvene informacije, koji je unazad nekoliko godina uveo i edukaciju za CROSKI administratore. Tako je knjižničar Poliklinike SUVAG postao ovlaštenu administrator za CROSKI. Koncept Hrvatske znanstvene bibliografije (CROSKI) proizašao je iz nedostatka izvora pouzdanih bibliografskih podataka za hrvatske znanstvenike, poput baze podataka koja sadrži radove koje su hrvatski znanstvenici objavili na tekućim istraživačkim projektima. Ovu bazu podataka koja se svakodnevno ažurira novim publikacijama nadgledaju lokalne knjižnice, što osigurava točnost publikacija trenutačno dostupnih u bazi podataka (Stojanovski, 2003). Obveza unosa radova u CROSKI zakonski je regulirana u Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (NN 28/2017), baš kao i izrada Google Scholar profila. Oba uvjeta te poslovi vezani uz spomenute uvjete usko su vezani uz djelatnost knjižnice.

U Poliklinici SUVAG prepoznala se važnost unosa radova djelatnika u Hrvatsku znanstvenu bibliografiju prvenstveno zbog znanstvene i stručne vidljivosti unutar znanstvene zajednice u Hrvatskoj, a i šire. Autori sami unose svoje radove, a administrator nadzire i prati unos radova djelatnika. Svaki novoobjavljeni rad obavezno se unosi u CROSKI sa svim bibliografskim podacima. Prema Pravilniku o radu knjižnice Poliklinike SUVAG, djelatnici koji objave rad u časopisu ili drugoj publikaciji dužni su o tome obavijestiti voditelja knjižnice. Na dan 30. lipnja 2021. ukupno je 1150 zapisa vezano uz afilijaciju Poliklinike SUVAG, što je respektabilan broj s obzirom na to da

zasigurno nisu obuhvaćeni svi izdani radovi. Retroaktivno se unose oni radovi koji nisu upisani, a objavljeni su u zbornicima radova sa skupova u organizaciji Poliklinike SUVAG, knjigama postera, verbotonalnim simpozijima i slično.

Digitalni akademski arhivi i repozitoriji - DABAR

Sveučilišni računalni centar (SRCE), zajedno s partnerskim ustanovama iz sustava znanosti i visokog obrazovanja, krenuo je 2015. g. u izgradnju sustava digitalnih repozitorija pod nazivom DABAR (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji). Isprva su sustav upotrebljavale uglavnom visokoškolske ustanove koje su u njemu objavljivale ocjene radove, no s vremenom sve se više ustanova iz sustava znanosti uključivalo u projekt. Tako je DABAR postao idealno mjesto sa svom potrebnom e-infrastrukturom za uspostavu digitalnog institucijskog repozitorija u kojima ustanove objavljuju svoju znanstvenu i stručnu produkciju. Sustav je siguran, pouzdan i interoperabilan, a repozitorij omogućuje pohranu širokog raspona vrsta digitalnih objekata. Pravo na kreiranje i uspostavu repozitorija imaju ustanove upisane u Upisnik znanstvenih organizacija. Svaka od tih ustanova, pa tako i Poliklinika SUVAG, ima kontrolu nad uređivanjem sadržaja na način kako njoj odgovara. Ovlasti pohranjivanja zapisa imaju urednici repozitorija, a postoji i mogućnost samoarhiviranja od strane autora. U Poliklinici SUVAG knjižničar je urednik i administrator repozitorija Poliklinike SUVAG. Repozitorij Poliklinike SUVAG sadrži radove u otvorenom pristupu, uglavnom objavljuje znanstvene i stručne radove znanstvenika i stručnjaka ustanove, radove objavljene u zbornicima skupova, a digitaliziraju se i knjige u izdanju Poliklinike SUVAG te stara i rijetka građa iz fundusa knjižnice.

POIROT

Baza podataka projektnih aktivnosti u znanosti i visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj – POIROT informacijski je servis Centra za znanstvene informacije Instituta Ruđer Bošković, koji na jednom mjestu nastoji okupiti podatke o svim domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim projektima na kojima sudjeluju djelatnici i ustanove iz sustava znanosti i visokog obrazovanja Republike Hrvatske. Kao što je to slučaj i s Hrvatskom znanstvenom bibliografijom CROSB, administratori pri ustanovama su prije dodjeljivanja administratorskih ovlasti prošli potrebnu edukaciju,

nakon čega im je omogućeno uređivati podatke o projektima pridruženima ustanovi za koju su im dodijeljene administratorske ovlasti. Podatke o projektima iz POIROT-a upotrebljavaju i drugi informacijski servisi za povezivanje objekata koje pohranjuju s informacijama o projektima, kao što su CROSBİ i digitalni repozitoriji otvoreni na infrastrukturi DABAR. U bazu POIROT upisani su svi znanstveno-istraživački projekti u kojima je Poliklinika SUVAG sudjelovala kao nositelj ili partner. Servis POIROT pregledan je sustav u kojem se na strukturiran i ujednačen način prikazuju transparentni podaci o projektnim aktivnostima ustanove, pri čemu administratorska uloga knjižničara ima važnu ulogu u sukreiranju baze.

Vrednovanje

Dobro organizirana specijalna knjižnica u sustavu znanosti može kvalitetno pridonijeti u podupiranju znanstveno-istraživačkog rada pa je stoga prirodno da knjižnica sudjeluje u radnjama i aktivnostima vezano uz znanstveno vrednovanje institucije.

Pružanjem podrške djelovanju matične ustanove, knjižnice su često uključene u različite postupke vrednovanja, što je slučaj i s knjižnicom Poliklinike SUVAG, koja je i administrativno uključena u radnje vezane uz procese vrednovanja i samovrednovanja.

Čadovska i Mitrović (2017) u svom radu pojašnjavaju uloge Ministarstva znanosti i obrazovanja, Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj i Agencije za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) u procesima vrednovanja, odnosno akreditacije ili reakreditacije. Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj (NVZVOTR) najviše je stručno tijelo u postupcima vrednovanja, a koje prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju brine za razvitak i kvalitetu cjelokupne znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Vijeće utvrđuje kvalitativne i kvantitativne uvjete za stjecanje znanstvenih, znanstveno-nastavnih, umjetničko-nastavnih i nastavnih zvanja, imenuje područna znanstvena i umjetnička vijeća te matične odbore za pojedina znanstvena i umjetnička polja. Vezano uz taj aspekt kvantitativnog vrednovanja znanstvenika, knjižničar izrađuje potvrde o citiranosti i indeksiranosti u svrhu napredovanja u znanstvena zvanja, a značajna je i njegova pomoć znanstveniku u sumiranju rezultata vezanih uz znanstvenu produktivnost.

Poliklinika SUVAG znanstvena je organizacija izvan sustava visokog obrazovanja i javnih znanstvenih instituta. Takve znanstvene organizacije upisane u Upisnik znanstvenih organizacija koje nisu sveučilište ili njegove sastavnice, visoka učilišta, odnosno javni znanstveni instituti sukladno Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilniku o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organiza-

cija i sadržaju dopusnice (NN 83/10) podliježu periodičnoj reakreditaciji svakih pet godina.

Uloga knjižnice izuzetno je značajna u navedenim procesima: knjižničar može biti aktivni sudionik u pripremanju dokumentacije u gore navedenim postupcima, ako vodi brigu o znanstvenoj produkciji ustanove, pruža administrativnu podršku vezano uz prijavu na projekte, vodi evidenciju o izdavačkoj djelatnosti i znanstvenim aktivnostima ustanove, broju znanstvenika u ustanovi i njihovim napredovanjima u viša znanstvena zvanja, broju skupova i kongresa u organizaciji ustanove (ako je sam uključen u organizaciju istih) i sl. Knjižničar isto tako može biti najbolje u ustanovi upućen u informacije imaju li svi znanstvenici matični broj znanstvenika (MBZ), odnosno jesu li znanstvenici upisani u Upisnik znanstvenika, s obzirom na to da su spomenuti podaci vezani uz niz statističkih izvještaja koje ustanova podnosi nadležnim tijelima.

Umjesto zaključka

Knjižnica se često u javnosti izjednačuje s prostorom i opremom (knjigama), a pritom se zanemaruje njezina informacijsko-edukativna uloga. Informacijske tehnologije dovele su do pojave da knjižnice postaju virtualne riznice znanja te se samim time znatno umanjuje uloga i korištenost njihovih fizičkih prostora i građe. U specifičnim promjenama modernog okruženja smanjena je i vidljivost knjižnice te percepcija njezine važnosti za zajednicu u cjelini (Macan, 2014) pa je u proteklim godinama, unazad nekoliko desetljeća, velik broj knjižnica, a posebice specijalnih, zatvoren, što je slučaj i u Hrvatskoj. Smisao modernog knjižničarstva nije samo prikupljanje, obrada i dijeljenje informacija već omogućavanje korisnicima da uz pomoć i poticaje pristupaju zabilježenim znanjima čovječanstva. Temeljni poslovi, kao nabava građe te njezina organizacija i diseminacija, u informacijsko su doba, dobili posve novu perspektivu. Nabava građe sve se više razvija u licenciranje pristupa informacijskim izvorima, organiziranje građe i metapodataka, a širenje informacija u poučavanje ljudi kako pristupiti informacijama i interpretirati ih (Kesegić i Martek, 2014). Tradicionalne zadaće knjižnica transformiraju se pod utjecajem napretka tehnologije, automatizacije poslovanja, smanjenja budžeta i radne snage te povećanja cijena knjiga i časopisa, novih načina opskrbe informacijama (pristup nasuprot posjedovanju), promjena korisničkog ponašanja i procesa znanstvenog komuniciranja te sustava visokog obrazovanja i znanosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini (Čadovska i Mitrović, 2017).

Otvoreni pristup znanstvenim informacijama paradigma je koja se snažno promovira u hrvatskoj akademskoj zajednici. Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu (2012), oslanjajući se na prethodne inicijative, definirala je otvoreni pristup kao „slobodan, besplatan i neometan pristup digitalnim znanstvenim informacijama koji

omogućava čitanje, pohranjivanje, distribuciju, pretraživanje, dohvaćanje, indeksiranje i/ili drugo zakonito korištenje.“

Otvoreni pristup omogućio je nikad lakšu dostupnost znanstvenih informacija, a primjena informacijskih tehnologija u znanstvenoj komunikaciji i knjižnicama znatno je ubrzala protok znanstvenih informacija te olakšala njihovu dostupnost korisnicima knjižnica. Portal znanstvenih časopisa HRČAK pozitivan je i vrijedan primjer otvorenosti i široke dostupnosti znanstvenih informacija koji ima i financijsku podršku države. Specijalne i visokoškolske knjižnice u Hrvatskoj trebale bi promicati inicijative otvorenog pristupa, ali i zauzeti važnu ulogu u izdavaštvu institucije. Prema Macanu (2014), znanstvena se komunikacija razvija na način koji nije moguće predvidjeti, no ako važnost institucijskih repozitorija nastavi rasti, upravo bi oni mogli postati platforma objavljivanja znanstvenih informacija i preuzeti tu ulogu od današnjih izdavača. Institucijski repozitoriji su točke oko kojih se izrađuju sustavi informacija o znanstvenoj i stručnoj djelatnosti neke ustanove. Upravo uključivanje knjižničara i knjižnica u procese vezane uz otvoreni pristup i institucijske repozitorije perspektiva su za opstanak, afirmaciju i sigurnu budućnost knjižnica (Macan, 2014).

Da bi opstale i prosperirale, specijalne se knjižnice moraju brzo i adekvatno prilagođavati promjenama u znanstvenoj komunikaciji, iskorištavati nove informacijsko-komunikacijske tehnologije kao svoju prednost i učvrstiti poziciju unutar ustanove u kojoj djeluju. Potrebno je proaktivno nuditi nove usluge i servise te pratiti recentne trendove u struci i implementirati ih u praksu. U Hrvatskoj, zahvaljujući organizacijama koje knjižnicama nude suradnju (SRCE, Centar za znanstvene informacije Instituta Ruđer Bošković i dr.), postoji niz atraktivnijih područja na kojima je moguće postići progres. Sve inicijative koje dolaze iz vrha informacijsko-knjižničarske zajednice usko su vezane uz promoviranje otvorenog pristupa i organizacije građe u repozitorije i virtualne zbirke. Osiguravanje pristupa znanstvenim informacijama i nadalje je, naravno, jedan od osnovnih zadataka knjižnica, no fokus se već dugo pomaknuo od kupovine, pretplate i obrade knjižnične građe na olakšavanje pronalaženja, pristupa i korištenja informacija. Korisnik od knjižnice više ne očekuje tek posudbu knjižnične građe koju knjižnica ima u svojem fondu, već pronalaženje relevantne znanstvene informacije neovisno o njezinoj lokaciji te što brži pristup ili mogućnost njezine brze nabave. Da bi se to postiglo, potrebna je globalna suradnja knjižnica na izgradnji odgovarajuće kompatibilne infrastrukture. Korisnicima današnjih knjižnica potrebna je točna, brza i provjerena informacija i to odmah, uz minimalni korisnički angažman pa je stoga nužno da knjižnice povežu sve svoje servise i automatiziraju razne postupke kako bi što adekvatnije reagirale na korisničke upite. Korisnik i njegove potrebe i interesi moraju imati središnje mjesto u svim strategijama i programima u knjižničarstvu.

Macan (2014) naglašava i edukaciju korisnika kao jedan od ključeva opstanka knjižnica i podizanja njihova ugleda. To je zbog toga što knjižničari posjeduju specifična znanja koja mogu biti korisna znanstvenicima. Bibliometrija je, prema istom autoru, također jedno od vrlo važnih područja pružanja usluga. Izdavanje potvrda o

citiranosti i indeksiranosti u pojedinim bazama podataka, bibliometrijski pokazatelji vezani uz časopise, izrade raznih analiza za potrebe reakreditacije ustanova i sl. postale su vrlo tražene i bitne usluge kojima su se knjižnice afirmirale u očima korisnika i uprava te dobile na značaju i prepoznatljivosti.

Na tragu takvog pristupa modernom knjižničarstvu i knjižnica Poliklinike SUVAG nastoji se čvrsto profilirati i identificirati unutar knjižničnog sustava kao trajna i čvrsta podrška te okosnica svim znanstveno-istraživačkim procesima unutar ustanove. Uz dobru podršku uprave, entuzijazam djelatnika te motiviranost za rad, vjerujemo da će Knjižnica Poliklinike SUVAG i u sljedećem periodu osuvremenjivati poslovanje i biti ono što svaka knjižnica u sastavu treba biti – informacijsko središte ustanove i sustavna podrška znanstveno-istraživačkoj djelatnosti, a sve to na zadovoljstvo korisnika i u skladu sa suvremenim trendovima u specijalnom knjižničarstvu.

Literatura

- Baza podataka projektnih aktivnosti u znanosti i visokom obrazovanju RH POIROT. POIROT . (2020). <https://pdb.irb.hr/>.
- Budin, L., Silobričić, V., Flego, G., Grgić, M., Šimić, D., Stojanovski, J., Hebrang Grgić, I., Melinščak-Zlodi, I., Glavica, M., Pavlinušić, D., Pale, P., Lisek, J., Furdek, M., & Zavacki, T. (2012). *Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu*. FER. <https://www.fer.unizg.hr/oa2012/deklaracija>.
- Čadovska, I., & Mitrović, G. (2019). Uloga knjižnica u vrednovanju znanstvene produktivnosti. *Vjesnik Bibliotekara Hrvatske*, 61(2), 179–198. <https://doi.org/10.30754/vbh.61.2.697>
- Hrvatski standardi za specijalne knjižnice (1992). *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 35(3 – 4), 258 – 269.
- Kesegić, B., & Martek, A. (2014). Knjižnica Hrvatskog državnog arhiva jučer, danas, sutra. *Arhivski vjesnik*, 57 (1), 187-211.
- Khan, S. A., & Parveen, A. (2020). Professional competencies for librarians working in special libraries: the case of Pakistan. *The Electronic Library*, 38(5/6), 1135–1148. <https://doi.org/10.1108/el-02-2020-0030>
- Macan, B. (2017). *Pohranjivanje publikacija u DABAR – trenutno stanje i planovi za budućnost*. FULIR. <http://fulir.irb.hr/3457/>.
- Macan, B. (2014) Specijalne knjižnice današnjice - trebamo li (r)evoluciju? M. Ambrožić & D. Vovk (ur.), *Skupaj smo moćniji: Posavetovanje sekcij Zveze bibliotekarskih društva Slovenije: povzetki prispevkov* (str. 91-93). Zveza bibliotekarskih društva Slovenije.
- Murray, T. E. (2016). The Forecast for Special Libraries. *Journal of Library Administration*, 56(2), 188–198. <https://doi.org/10.1080/01930826.2015.1124699>
- Reakreditacija znanstvenih organizacija izvan sustava visokog obrazovanja i javnih znanstvenih instituta*. Agencija za znanost i visoko obrazovanje. (2021). <https://www.azvo.hr/index.php/hr/vrednovanja/vrednovanja-u-znanosti/reakreditacija-znanstvenih-organizacija/reakreditacija-znanstvenih-organizacija-izvan-sustava-visokog-obrazovanja-i-javnih-znanstveni-instituta>.
- Shumaker, D., Sykes, J., Sosnowski, C., Matarazzo, J., Lapacet, J., Huber, R., & Caputo, A. (2016). *Competencies for Information Professionals*. Special Libraries Association Competencies for Information Professionals. <https://www.sla.org/about-sla/competencies/>.

Stojanovski, J. (2003). *CROSBY: A tool for monitoring scientific productivity*. Documents. pub. <https://documents.pub/document/crosby-a-tool-for-monitoring-scientific-productivity-jadranka-stojanovski-ruder.html>.

Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. NN 45/09. Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom

obrazovanju. (2009). https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_04_45_1031.html.

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. NN 123/03. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju - Zakon.hr. (2003). <https://zakon.hr/z/320/Zakon-o-znanstvenoj-djelatnosti-i-visokom-obrazovanju>.